

Ostale, pripomiana itd.
iskajući i ratujući se na temelju
običnog članka ili po dogovoru.

Novički za predbrođbu, oglasi itd.,
sačinju se, naputnicom ili poloz-
nim pot. stedionica u Beču
na administraciju lista u Puli.

Kod narodne valje točno oz-
načiti lino, prezime i najbližu
putu predbrođnika.

Tko list na vrijeđe ne primi,
nuka to javi odpravnici u
očverenom pismu, za koji se
ne plaća poštara, ako se iz-
vani napiše „Roklacija“.

Cakovski račun br. 817-849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Luginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. I, II, kat).

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a naša sloga sve pokvarvi“. Naroda poslovica.

Talijani Primorja i naš jezik.

Okolo 20. marta o. g. priobio je talijanski dnevnik „Il Giornaletto“, glasilo puljske obštine, poziv na talijansku mladež Istre neka bi se marljivo učila hrvatski ili slovenski jezik — po njegovu : „lingua slava“. Svoj predlog obrazaže time, što Slaveni spadaju među one tudinice, koji su Talijanom najbliži. Narod je — kaže — mlad, koji se može u dotičaju s nama jošto mnogo okoristiti, te nam mora biti prijateljski sklon, ako se predaje prošlosti svlađa, te se odstrani ograda feudalizma srednjega veka, umjetno stvoreno između Talijana i Slavena.

Taj se je poziv na talijansku mladež ugodno dojmio nekoj naših listova nazirujućih u tom prve znakove talijansko-slovenskog približenja u Primorju.

Mi smo taj glas po novinarskoj dužnosti jednostavno zabilježili izjaviv, da ćemo se naši prvi zgodom vratiti. Čekali smo naime, da žujemo i drugo talijansko zvono, pak da kažemo konačno i mi svoju o tom vrlo važnom pitanju. I dočekali smo je u dva navrata i to od najkompetentnije talijanske stranke, od najstarijeg, najozbiljnijeg i najdoslednijeg glasila Talijana Primorja, od trčanskog „L' Indipendente“.

Taj se je list osvrnuo poduljim razglašanjem na predlog svog puljskog druga dne 16. i dne 22. aprila o. g. Prvi put napisao je neki F. B., odlična i uvažena talijanska ličnost — kako izliće samo uredništvo — vrlo obširan članak pod naslovom „Moraju li Talijani učiti slavski?“. (Devono gli italiani imparare lo slavo?), u kojem dolazi do zaključka, da Talijani nisu dužni učiti slavski, al da je u njihovom interesu poznavati taj jezik.

Da svoju tvrdnju dokaze, spominje po-najprije doseljivanje Slavena, Niemaca, Engleza i t. d. u ove južne pokrajine.

PODLISTAK.

Porečko-puljska biskupija.

(Nastavak.)

Iz ovoga je jasno, da je povjerenstvo pri razvodima dotičnim općinama, a među njima i plominskoj, napisalo list o međusim jezikom latinskim i hrvatskim. U 20. stoljeću „gospoda“ u Plominu ne mogu ni da žuju stogod, o hrvatskom jeziku, koji je materinski skrom svim općinama.

„Od tih idoša najprije pred tu gospodin starci s Plomina 6, a Šumbera 6, ki zna-
jahu pravdu i razvodi, vsaki njih kriz no-
seći u rukah, kažući prave termene i zla-
menja. I tako idoše ravno po gržah od
zlamenja do zlamenja po starem zlamenju
i termene od jedne i druge strane. I tako
ravno pridoše van na jednu ravancu proti
Plominu. Ondi najdoše ti starci kamik za-
kopan, i na njem usećena dva stara kriza,
i tu je jedna gromača. Od tih idoše po
gržah po starem zlamenju, i tako k dvoru

Pisac se neplasi doseljivanja Niemaca, Engleza i t. d. jer se oni s vremenom udomaće kod nas i prometnu u Talijane, često dopaće u dobre Talijanske rođoljuba. Jedino se protivi službenom doseljivanju Niemaca t. j. kad se Niemci po izrčitom nalogu vlade u svrhu administrativnog posljen članjana u javne državne urede dose- ljuju.

Pogibeljnjim mu se čini doseljivanje Slavena u ovo pokrajine te se pita: jesu li blizu ovi Slaveni plemenom, koje neima nista da traži u našim gradovima, plemenu, na koje nije vredno osvrati se?

Netreba — kaže — da se poslužim sa povlašćem a da dokazem kako su Slaveni, koji nam otinju pragove naših kuća, etničke skupine, ustajljene u tudijih im pokrajnjih, gdje uhvatite dosta duboko konjanje, tako duboko, da stavljaju često u pogibelj prvobitni značaj naših jedraških zemalja. Priznat moramo istinu koja nosi često peče, t. j. da su bili ovi Slaveni jednom tudjinci, ali sada, ma koliko bili nama posve tudji, nisu više svi tudjinci, jer razna njihova obrtna poduzeća, njihovo djelovanje u upravnom i gospodarskom životu podaju i njima neko pravo, koje pripada građanstvu ili stečenoj pripadnosti.

To je zalošta istina ali žaliboz istina. Dandanas znali su se ovi Slaveni okoristiti mnogim elementi talijanske prosvjeti, koje upotrebljavaju u svoje političke svrhe. Oni su dandanas sakupljeni u moćnih političkih organizacijah te traže sa grožnjom izjednačenje prava i podupno priznanje njihovih utopija. Vidimo ih, disciplinirane u cvatućih gospodarskih poduzećih, gdje prodru znatnim kapitalističkim sredstvima na našu tržišta; vidimo ih kako stupaju ravni, neslomljeni, žilavi prema moru, iz kojega hoće da izvuku one koristi, koje sačinjavaju najveću moć naroda.

Tako mi se predočuje — kaže dalje — ovo naseljivanje slavensko sustavnim, stal-

nim, točnim, upravljano od lukavih osoba, koje nemaju možda dovoljno uzgoja, ali koje bi valjalo proučavati se mnogo pažnje i sa velikim oprezom.

Dodajmo tomu — nastavlja — bezuvjetnu i skoru podlu podporu vlade (?) pak ćemo viditi, da nam nemože biti koristim ako prelazimo bezbrzo na dnevni red preko slavenkog pitanja i da nam nepomaže ako kažemo, da su Slaveni tudjinci, da su Slaveni provalnici, već da treba tražiti sredstva proti toj provali i proti podupiranju tudjinskih i pogibeljnih elemenata. Prodiranje Slavena postaje nam žaliboz vrlo pogibeljnim, jer su sredstva, iz kojih dolaze k nama Slaveni, na granicama naših gradova i naših zemalja, jer ti Slaveni slikeamo danonice sa susjednih brigova, i ponajpješi jer i upravitelji to seobe stajuju u našim gradovima, gdje rade i pripravljaju mjesto doseljenicima, višu malo, znaju da ih domaći nerazumi, računaju na podporu oblasti (?) i radi toga nastane se stalno u naših pokrajina.

A da ih imade u naših pokrajina — uživo boino — i da taj vrste svoja prava pokazuju nam uspjeh zadnjih političkih izbora. Ja držim, da je 14. maja 1907. takav dan, od kojega se možemo, ako samo hoćemo mnogo naučiti. Onoga dana ustavljeno je, da su i u Trstu i u najdostojnijim i najsigurnijim talijanskim izbornim kotarima Slaveni postigli 300, 400 i više glasova, što bi imalo značiti, da ovi Slaveni nisu baš oni, koji se spuštaju u grad radi dinastičkih ili vladinih demonstracija, već su to ljudi, koji u Trstu stanuju i trčanskim životom žive. Živu svi za sebe, tudi su gradskom životu doduće, nu baš radi toga pripravljaju nam često bez da se mi sjetimo takova iznenadjenja, prema kojim se nadjemo više puta razoruzanimi.

Da se uzmognu pobiti svoje protivnike — piše dalje — najbolje je sredstvo upoznati tajnu njihovog oružja. A koje je to

najmoćnije oružje jednog plemena, da jed nog naroda?

Jezik, jer je jezik j dini očiti izljev ljudskih misli, a ljudske misli napreduju i prodire putem jezika, pomoći tog naravskog i sveobčeg glasila.

Kad je tomu tako — nastavlja — i posto znamo, da imamo pred kućnim vratima, dapače u istim kućama protivnika držim, da mora biti naša najveća briga, da upoznamo oružje tog neprijatelja, da znamo ono, što o nama i o našim pokrajinskim misli, što snuje proti nama, što pripravlja u svojim organizacijama i skupština. Kad bismo mogli znati za sve to stvari, imali bismo koristan preduvjet i mogli bismo možda proprijeti napredovanju nekoj uspjehu. Ali ako mi nerazumijemo njihovih pogovora i njihovo jezično šironje, tada će g. uređnito — po mojem sudu — biti za mnoga i mnogo otežana naša konačna pobjeda.

Poznavajući hrvatski ili slovenski jezik — kaže dalje pisac — nebismo se doduše prosvjetno ništa okoristili, jer je taj jezik tek u zmetku, ali jer je baš taj jezik najsiljnijim oružjem naših narodnih protivnika, držim da bi nam koristilo poznavati njegove tajne. Mi poznamo samo površno mnenje naših protivnika, jer ne poznamo njihov jezik, nu kad bismo jednog dana našom slobodnom odlukom upoznali jezik naših protivnika, tada bismo mi mogli kvariti račune, temeljito proučiti njihove misli, tumačiti njihove dokaze, odkriti im sve njihove zločete, sve njihove držovite laži, sve spletarske osvade, sve zločinačka i nepoštuna podmitanja.

Ovo bi bio uspjeh, koji bi razdrio naš položaj. Mi bismo tim i nehotice učinili uslugu prosvjeti, možda i samoj Europi, koju bismo očuvali od divljačke provale nove vrsti, koja prieti žaliboz osvade, sva znamkovima obalam našeg krasnog latinskog mora.

sveće, i tako vaspeta pridose. I gospodin markez sam govorase od strane komuna labinskog i plominskog, da ave to kako je danas poljano od teh starci, da je pravo sasto i da su dobrovoljni i da suproti tomu zavodu ne mogu ni ote reć, zac su istinu pokazali pod rotu, ka su jure storili i obećali, da ote tako obdržat, kuda ti starci zavod i terenii postave. I tako Šumberi komun rekoše, da neto s toga stupit, kako su zavezi i rotu utvrdili. I tako se jedno i druge strane tu meju sobu sjedinile, i gospodin knez i vsa gospoda jednoj i drugoj strani jezikom latinskim i hrvatskim, a gospoda shranise sebi jezikom nemškim. I ondi takože tada gospodin Filip Macić u kojemu krasnokomu dada listi na njih termeni i razvodi, ke su včera storili. I tako vsi tko munji idoše veselo domov, da se tako s mirom meju sobom sjedinile. I gospodin knez i gospodin markez i vsa gospoda i dezelani se meju sobom zgovorile i zapo-

Budući da je Filip Macić posrednik među povjerenstvom i općinama, veoma je vjerojatno, da je on govorio hrvatski. Na pronađeno dakle poduzeće oni iz knežije (grofije) u Šumberu a oni iz marke (mletačke i patrijarhične) u Labinu. Slijedeća dana posao nastavlja.

(Nastavak će se)

Iz carevinskoga vjeća.

Beč, 7. 5. 1909.

Prekljutna razprava.

Predsjednik javi na početku sjednice, da će prekinuti razpravu o prvom čitanju finansijskih predloga i da se uzmognu razpraviti tri prešne predloga i to predlog, da se opozove iz Bosne dopunitbene pričuvnike, predlog o položaju proizvodnjaču sladorne repe i predlog prof. Masaryka radi zagrebačkog procesa proti Srbima.

Prešni predlozi za opoziv dopunitbenih pričuvnika iz Bosne i t. d.

Socijalistička stranka stavlja je dva prešna predloga u tom obziru, da se odmah opozove iz Bosne, Hercegovine i Dalmacije sve vojnike, koji vrše službu dopunitbenih vojnika i da se dade obiteljim svih pričuvnika bez otezanja po zakonu pripadajuću im odsteta.

Njemački radikalac Stransky stavlja je drugi predlog, koji glasi, da se opozove pričuvnike iz navedenih zemalja čim prije.

Razpravu otvorio je socijal-demokrat zast. Huckenberger, koji spominje, da imade medju pričuvnicima takodjer otaca obitelji, koje treba bezodvlačno odustupiti. Obiteljim pričuvnika neka se izplati odmah po zakonu pripadajuću im odsteta i da nemaju, kao da sada toliko prosjeku.

Zast. Stransky reče, da je njegova stranka uvidila potrahu naoružanja vojske radi izazivanja Srbije te da su njemački vojnici veselo posli na jug. Sada je pogibelj minula pa neka se popunitbene pričuvnike čim prije opozove.

Ministar za zemaljsku obranu general pl. Georgi govori proti socijalističkom predlogu, da se mora odmah opozvati pričuvnike. Položaj naš na jugoistoku se je dođe razjasnio, ali odnosnici na granicama naši nisu joštako ustaljeni, a da bi se moglo smanjiti bezodvlačno broj detaka. Izjavlja, da prima predlog zastupnika Stranskog. Sto se tiče podpora obiteljim pričuvnika — reče — da se te podpore redovito daje; ako se komu utinilo krivo, neka se prituži i zadovoljiti će mu se. Zast. Šilingher iz Moravske čudi se, što su pozvani u Bosnu i Hercegovinu popunitbeni pričuvnici nekojih moravskih pukovnija posto bješe već minula pogibelj rata sa Srbijom.

Zastupnici Klofač, Zaruba, Dr. Horsky, Filipinski, Dr. Misilavec, Kreilmeier i Prokop izjavlje, da će njihove stranke glasovati za prešnost i za same predloge.

Njemački agrarac Herzmannsky izjavlja, da su njemački agrari zahvalni ministru za zemaljsku obranu i da će glasovati za predlog Stranskog. Socijaldemokrat Schuhmeier navali oštro na vojnu upravu tu zahtjeva, da se bezodvlačno odustupi sve pričuvnike i dopunitbene pričuvnike i da se nezateže toliko sa izplaćivanjem odstete obiteljim pričuvniku.

Nakon toga prešlo se je na glasovanje. Prihvaćen je bio predlog zastupnika Stranskog sa dodatkom zastupnika Selzta, koji glasi: neka vlada uputi podredjene oblasti, da pravedno odmjeri odstetu obiteljim pričuvnika i neka se tu podporu čim prije izplati.

Tim je sjednica svršila; buduće će biti utorak dne 11. o. mj.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Občinski Izbori u Puli. Kako smo juči počeli su u nedjelju izbori za občinsko zastupstvo u Puli i to petog tijela za prvi i drugi kotar. U prvom kotaru petog tijela (grad Pula) naši narodni radnici postavili su kandidata gg. Franju Rak-a kao zastupnika i Matu Subara kao zamjenika. U gradu Puli glasovalo je u svomu 1558

izborniku, u Fažanu 61, u Sišanu 40, u Galežanu 114 dokle u prvom kotaru uku-puno 1777. Od toga dobili su socijalistički kandidati 1163, a nasi nar. kandidati 580, a 44 glasovnica su što biele, što rasprese.

Nas stranka polučila je, kako se vidi u ovom izborničtvu neodrživani uspjeh tim više, što so je zadnji dan odlučio ljudi u borbu i veoma malo se radilo; taj uspjeh bit će nam poduka za buduće izbore, gdje uz življvu agitaciju mogli bi računati na samo na jaku afirmaciju nego i na pobjedu. I ovi izbori pokazuju očito da je toli opjevano tilijanstvo Pule obmanu, koja varia i same Taliiane i k. v. k. vladu.

Jučer su izborom u Premanturi i Po-meru svršeni su takodjer izbori i za drugi kotar (vanjske občine Pule) pete kurije, to su izabrani skoro jednoglasno nasi narodni predloženici gg. Dr. Matko Luginja kao zastupnik, a Josip Stihović kao zamjenik.

Izbori su inače prošli sasmo mirno bez važnijih upadica; jedino su u Fažanu po-uzdanici naše stranke gg. A. Kandušer i J. Mahulja, nakon izbora kad su bili prepoz-nani na odlazku iz Fažane, pozdravljeni od tamosnjih podplaćenih fakina za pogr-dnim rješima: m... a ni Croati, viva patria italiana, abbasso austriaci, viva Italia i slično. Naši pouzdanici mirno su gledali tih 90 junaka žalostne talijanske kulture i odvezli se u Pulu.

Vrana vrani oka ne izkapa. Ono što smo u ovom listu toliko puta dokazali t. j. da su istarski socijalisti podrepnici talijanske liberalne stranke, potvrđuje nam ponovo samu nazovi-liberalnu stranku u Puli. Evo kako: Po priznanju talijanskih listova imade talijanska nazovi-liberalna stranka u Puli u petom tijelu obće kurije za občinske izbore ogromnu većinu izborno-ka svoje stranke. U tom tijelu imade oko 5000 izbornika. Liberalna stranka uzprkos ogromnoj većini svojih pristaša-izbornika nije postavila u tom tijelu svojih kandidata, već ga je prepustila posve socijal-demokratskoj stranci. A zašto to, pitati će onaj koji znade, da stranka neodstupa obično-niti zu vlast od svojih prava. Evo zato: „Liberalna stranka“ — piše glavno gla-silo Talijana Primorja — „odlučila je da neće postaviti svojih kandidata u petoj kuriji, ponajprije radi toga, što se kandi-dati socijalističke stranke u Puli u narodno-nom pogledu nerazlikuju od liberalne stranke“. Ma dakako, tu to mi tvrdimo uvjek, da su nam u narodnom pogledu jednako pogibeljni socijalisti kano i libera-laci, da su oni jednako zagriženi naši narodni protivnici, da bi nas oni jedni i drugi utopili u zlici vode, kad bi samo mogli. Socijalisti nisu drugo nego jedno krilo liberalne stranke, oni su vjerni služe bogataša i kapitalista, ljudi protivnici hrvatskog radnika i seljaka. Pusti su to komedijanti, koje sledi slijepe ona šaka naših bedaka i trubila, koji nevide dalje od nosa svoga.

Iz talijanskog tabora. Čitamo u talijanskih listovih istre slijedeće zanimive vesti, za koje prepustamo njima odgovornost.

U občini Bale vlada sadašnje zastupatvo-pet godina i nitko se nemiće, da bi toj nezakonitosti na put stao. Občinsko se-zastupstvo nesastaje, jer zastupnici nedolaze k sjednicama ni na opetovanje pozive načelnika, jer da nemaju u njega povjerenja. Na občini da vlada voljek nerad i apak se nitko nebrine, da bi ga odstranio.

Iz istog izvora dozajemo, da jo bivši zupnik u Puli, prošt Zannotti u Buenos-Ayresu i da se nalazi pod pakzom redar-stva. Austrijske oblasti, da su poduzele potrebile korake, da bude od američkih oblasti njime izručen.

Policija je doznačila za boraviste po-znatog defraudanta Dra. Lorenzetta, te jo zatražila njegovo uhapsenje u Buenos-Ayresu.

U občini Buje imalo se je medju najsi-romašnije občinare podigli kuruze-naba-vljene iz državnih sredstava za ublaženje odstete. — Od te kuruze imalo je doći na svaku obitelj 20 kg. Gospoda na občini odlučše drugačje. Mjesto 20, dodata 85 kilograma i to nipošto nojsirovinskim, već pripadnikom liberalne stranke. Tako su mnoge obitelji ostale praznih ruku. — Kuruzu je diočio občinski tajnik pod nadzorom Dra. G. Vardabasso.

* * *

Rovinjski gradjanin J. Quarantotto, naj-hogatiji čovjek u gradu, slomio si nogu nalazeci se u gradskom poslu. Občinska uprava da mu je dala više stotina kruna odstete za troškove bolnice u Puli.

Predsjednik upravnog vjeća, zemaljski i

državni zastupnik g. Dr. M. Bartoli, bogat čovjek, da dobiva 200 K mjesecne odstete kao upravitelj občine za ono malo pod-pisa, sto ih daje na službene spise i radi kojih da izgubi jedva 20 časaka na dan.

Narodul darovi.

Šalje se K 10 — za „Družbu sv. Cirila i Metoda“. Ovu svetu sakupio je Josip Gržinić među družtvom „Ciril“. K 5 — darovao je Gržinić Josip učitelj, K 2 — darovalo je Gržinić Vjekoslava; K 3 — se je sabralo od članarine mješovite u družtu „Ciril“.

Hrv. d. društvo „Istarska Sloga“ u Chi-cago (Amerika) šalje za Družbu sv. Ć. i M. K 52/50.

Danasnji izkaz . . . K 62/60
zadnji izkaz . . . K 416/68

ukupno . . . K 479/08

Nasukao se brod „Polikan“ ratne mornarice. U sredu na večer plovio je brod ratne mornarice „Polikan“ prema tvrdjavi Sv. Nikole kod Šibenika. Nabo-bijaje nješto maglom zastro i pada je sitna kiša. Najednom osjeti se na brodu silan udarac; prvi dio broda nasukao se na grebene ili na morsku plitčinu te se odmah zaustavio. Odmah su poduzete sve mjerje za oslobodjenje broda iz težkog po-ložaja. Rano slijedećeg dana obasao je fre-gatni poručnik E. Lutterotti, koji je brodom za nesreće ravnac, položaj broda, te videći da je taj vrlo pogibeljan i znajući sto ga radi odgovornost čeka, izpalj se u glavu hitac iz samokresa i osta na mjestu mrtvog. Na lice mjesta doplovili su brodovi, da izbave „Pelikana“ iz nesretnog položaja. Na lice mjesta doplovio je i zapovjednik ratne mornarice admiral Montecuccoli. Nesretnog poručnika odvezoso u Pulu, gdje je pokopan na vojničkom groblju.

Buduće zasjedanje porote u Rovinju započeti će dne 1. junija o. g. Predsjednikom porotnih razprava imenovan je pred-sjednik okružnog suda g. Julio Covaz, a zamjenicima savjetnici istoga suda gg. D. Harabaglia i A. Tentor.

Voloski kotar:

Izpravljena učiteljska mjesto u Vo-loskom kotaru: u Kaštu: nadučitelja I. reda; podučitelja i učitelja II. reda.

Mjesto učiteljice III. reda u Munama, Brezilih, Bragu i Zametu.

U Rukavcu mjesto učitelja na troraz-rednicu.

Pazinski kotar:

Školska mladež u Pazinu priredila je naskoro zabave u „Narodnom Domu“ u korist onih državaca kojima je mnogo dužna. Gimnazijali imadu zabavu u korist „Djackoga prijemočnoga društva u Pazinu“ dne 22. o. mj., a 15 danas zalim t. j. 6. lipnja jo zabava djece iz zabavista i pučke škole u korist Družbine podružnice u Pa-zinu. Prijatelje djece i mladeži sjećamo ovim tih zabava i spomenutih plemenitih društava.

Kringa, kod Pazina. Ovdje se je us-tanovljila pučka knjižnica za okrug Krk. Nova, (tokar postavljena na nogu, noima

dosta knjiga na razpolaganje. Narod pisan men upravo hlep za knjigama, osobito pučkim prijevojtkama, povješće i t. d. Knjiga imade sadu većinu malo na razpolaganje, a novca još manje za nobavu istih. Predsjedništvo te novo-ustanovljene knjižnico molje sve rodoljubo širom Hrvatsko da bi blagoizvolili pokloniti kakvu knjigu pučkoj knjižnici u Kringi. Vraća se molje velestavanju gg. učitelje, svećeniku, odvetniku, Iječniku, zboru, čitaone i naklade knjige, da blagoizvole pokloniti knjigu toj knjižnici.

Narod bi čitao, no nema ni novina ni knjiga, a novaca još manje da si ih na-bavi. Bolje bi bilo da narod čita i da se izobrazuje, nego da naše knjige stoje u kućama gdje se ih po više godina ne vidi. Svaka knjiga dobro će nam doći.

Krčki kotar:

Urbnik, 8. maja 1909.

U nedjelju dne 9. maja obdržavala se je glavna skupština ovdešnjeg „Konsumnog Magazina“. Prje skupštine širele su se evakovrsne glasine, naime da je magazin na rubu propasti radi nereda i slabе uprave, akropom je poznato da je i ovo godine društvo na dobiti od 600—700 K kako to dokazuju bilance. Te glasine su bačene iz mržnje, reć bi od onih osoba koje se bave trgovinom, pa bi time hlep da uzbune narod, te da tako nastane konsumnog društva da budo njima široko polje gultiti bolje narod. Ti se trgovci bave svakim, na primjer, kupovanjem grožđa, vina, bu- hača a ponajviše trgovinom s prascima. Ti trgovci radili su tajno i lani da kupe intradu (šenici i fermentum), ono što vlasti daje radi osudjicu putanstva bez dacie, u tloga srode srode nisu podignuli jer je istekao rok.

Ove je godine od vlasti odmjereno za istu svrhu 250 kvintala šenice i 1500 kvintala fermentuma, pa se i ove godine isti mješaju kako bi se time mogli na račun al-romaka omasti svoje brkovo mastnim dobitkom. Ti hahari nemaju nikakvog svoga kapitala, već dobiju novac po miloj volji, kada hoće i koliko hoće iz mjestne Posu-jilnice. Uz kakve postotke, neznamo.

Pita se ovim, može li Uprava ovomjene Posu-jilnice po svojim pravilima posu-djivati novac tim osobama u svrhe nimalo čiste, da taj novac opterebljuju za guljenje siromaha. Dakla naša Posu-jilnica daje novac baš u protivnu svrhu nego li u koju je ustanovljena, naime izbaviti narod od pothlepnih lilivara i narodnih pijavica, a kad tamo kod nas posudiljčkim novcem baca se siromasnji narod u nezasliti po-zdravnik lilivara i danguba. Dužnost je od-bora Posu-jilnice paziti komu dava novac i zašto, jer po pravilima ujamitelj mora navesti u molbi za zajam svrhu u koju će upotribiti posudjeni novac. Koliko je od-bor na to pazio do sada, vidi se po gor-njim činjenicama. Kažu se prilika čini grib, a po tom i ti trgovci neki možda gultiti narod, da bi im posudilnicu uskra-gutili novaca, te bi se bavili više motikom, a nebi s torbicama ovo vrata predvodili čopor prasaca, što jo naravski lakši i više nosi.

U zadnjem broju „Naše Sloga“ čitali smo da u Urbniku nema mješarje, bili će istinito, jer ove godine naša občina ne-prima ništa od potrosarne vina, rakije, pive i mesa, te se pravom očekuje da nije potrebna, ako nije i tu ona stara ali uvjek sedma zapovjed: ljenost. A tko je odgo-voran za tu skđu? Uvick načelnik, pao da i nije direktni krivac. — Jos jedna fraška od danas 8. o. mj. Danas se vjenčao u Garici Miko Žic Mikov (Muharić) proti volji svojih roditelja. Miko Žic (Mu-harić) mladoženje otac, priredio je svomu sinu ovu lijepu počast. Na jedan vječni stapan na svojoj volti objesio je crveno-bielu zastavu koju je valjda donio iz Krka, uz

nju po strani dva velika roga od svoga bikika, kojeg je pred godinu dana na Rijeku predao, i jednog dečka sa likovom trubjom, koji je neprestano trubio oko kuće. Komu se imadu primicati ona dva velika roga uz sarenjačku zastavu i ono tulenje? Istočenju sinu ili onoj zastavlji; — ako ne vima, to svatko oču sarenjaku; — rogovi su svojina rogatoga bluga. Za sada dosta, u buduće još.

Koparski kotař:

Skupština Podružnice u Draguću. U nedjelju 16. maja obdržavat će se glavna skupština Podružnice „družbe sv. Cirila i Metoda“ za Draguć-Grimaldu uz obični dnevnji red te plesom; pozivaju se gg. članovi i prijatelji da dođu u što ljepešem broju. Osobito se preporečamo prijateljima iz Pazina; od Cerovlja do Grimale 1 sat pješice. Početak u 8 sata po podne.

Iz Klenovčaka. Dne 17. veljače o. g. vjenčao se u podr. crkvici u Klenovčaku župa Brest gosp. Andre Posedel (Mavrović) sa gospodnjicom Marijom Bradetić, kćerku braćeg vrijednog narodnjaka i općinskog savjetnika Antuna Bradetić, iz Klenovčaka (općina Buzet.)

Tom prigodom dosjedio se jo i naše mije države i velezaš, bratovština hrv. ljudi u Istri, sačvrši za prvu 10 K i 10 h., za drugu K 10-10, ukupno 20-20.

Zivili mladenci! — Dao Bog, a bi se mnogo drugih ugledalo u njihov ljeplji primer.

Izpiti zrelosti na učiteljistu u Kopru. Na koparskom učiteljistu započeli će pisani izpiti zrelosti dne 24. o. mj.

Nova postajica na pruzi Herceg-Pula. Dne 15. o. mj. otvoriti će se nova postajica za osobni promet i za pretlijagu u mjestu Zazid između postaje Podgorje i Rakitović na pruzi državne željeznice Herceg-Pula. — Vozne karte izdavati će stražar postajice; za odpravu priljage platiće će se neknadne. — Talijanski listovi, koji priobiju ovu promjenu okršte hrvatsko-slovenska imena Podgorje u Piemonte i Rakitović u Grancino. I državne oblasti šute na ove talijanske pogibeljne ludorije!

Razne primorske vesti.

Tražo državnu podršku. Dne 4. o. mj. bijaše u Beču deputacija talijanske gospode iz Istre, sastoeća od zemaljskog kapetona g. Rizzi-a, od predsjednika trgovacke komore u Rovinju g. Vianelli-a (kao predsjednika buduće talijanske izložbe u Kopru), predsjednika zemaljskog kulturnog vjeća za Istru g. Tomasi-a, načelnika grada Kopra g. Belli-a i tajnika odbora za buduću izložbu g. Zarolti-a.

Ta je deputacija pošla u Beč, da izprosi od carske vlade podršku za buduću talijansku izložbu u Kopru. Deputacija se predstavila najprije ministru predsjedniku barunu Bienerihu, pak ministru finančnog vitezu Bilinskemu. Oba ministra bijahu — po izvještaju talijanskih listova — zadovoljni što se smiju u lati izložbu to obećati najveću svoju podršku i brzi dogovor na spomenice odbora za izložbu.

Mi smo onomadne označili stanoviste Hrvata i Slovenaca, koje bi imali zauzetim prema osnovi talijanske stranke u Istri za priredjivanje izložbe u Kopru. Kazali smo, da ta izložba nemože biti istarsko-zemaljska — već samo talijanska — aako kod nje nesudjeluju i istarski Slaveni.

Kao što se čini Hrvati i Slovenci neće sudjelovati kod te izložbe iz razloga, koje smo u posebnom članku naveili, i tako zavonava izložba može biti istarsko-zemaljska, već samo istarsko-talijanska.

Kao takvoj nemože dati cesarsku vladu podršku koliko hoće, ali kao istarsko-zemaljskoj nebi smjela dati ni novčića, jer se osnovniči izložbe nisu držali ni najprijetljivijih načela pristojnosti i ravnoprav-

nosti. Mi tražimo od vlade, da dade istarskim Slovenom za njihove kulturne i gospodarske vrhe jednaku svetu, koju bude dala Tallyjanom za njihovu izložbu. Prosvjedujemo unapred nojodlužnju za svaki državni novčić podrške za izložbu koja nije zemaljska već strančarska — ako se jednakom evotom — neodstavi i većnu pučanstva pokrajine t. j. Hrvate i Slovence Istre.

Zivila naša svjetlost i rodoljubna mladež Ravnateljstvo „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru dobilo je prošlih dana pismo maturanta velike gimnazije u Splitu u kojem javljaju, da su već do sada kupili i u stacionu učilištu K 2500 — za našu dnu „Družbu“. Ti rodoljubni mladići počeli su sakupljati svoje prinose u III. razredu te su marljivo i uzrajno mješec za mjesecom kupili dok nesakupile doista svolu od K 2500—. Eto što može ljubav i pozitivnost mlađih naših djaka do plemenite naše „Družbe“! Mnogi od njih otkidao su novčić od usljuži i žrtvovan ga za „Družbu“. — Zivili dijenci maturanti u Splitu i bili izgledom ostaloj našoj učeoči se mladeži!

Mladori iz Amerike. Hrv. d. družtvo „Istarska Sloga“ u Chicago (Amerika) poslalo nam je za Družbu sv. Cirila i Metoda K 52-50. Dijenje našoj braći u društву „Istarska Sloga“ u dalekoj Americi, kličemo „Zivili“ i povratili nam se sretno u domovinu sa životom svješću pravih rodoljuba Hrvata, koji su nam i izvan domovine na diku i ponos, a drugima za primjer, kako se svomu rodu i domovini najbolje služi.

G. Ivan Krizmančić u Mendocini (Kalifornija) poslao je udovi Šverko i njezinim sirotama K 5—, da im ublaži nevolju i bol, koja ih je stigla tragicnom smrću njihovog hranitelja. Bog plat!

Mjesta pitomača za baždarsku službu. Otvoreni je natječaj na više mjesta pitomača za baždarsku službu sa početnom podporom od 1200 K.

Molitelji moraju dokazati, da su svršili dobrim uspjehom montansko-ili kemičko-tehničke strukovne nauke na kojoj austrijskoj visokoj školi. Molbi valju priužiti licenčnu svjedočbu o tjelesnom zdravlju i sposobnosti za civilnu državnu službu i o zdravom vidu. Prednost imadu absolventi visokih škola, koji uz njemački, talijanski i hrvatski ili slovenski znaju.

Molbe valju postati c. k. glavnem baždarskom uredu (Hauptpostdirektionamt) u Beču u roku od četiri tjedna.

Preporučamo ova mjeseta nasim višeskolcem iz Primorja i Dalmacije.

Imenovanja kod suda. Prizivni sud u Trstu imenovao je među ostalim sudbenim prislušnicima gg. Dra. Antonia Andrijevića, Dinka Pajalića i Dra. Guida Vidu u Trstu.

Štrajk vozara u Trstu svršen. Prvili dana mjeseca janara o. g. stupili su u strži vozori tršćanske okolice, koji voze za gradski magistrat kamenje za posipanje cesta. Ovim vozarom pridružili su se i naši vozari iz susjednih poreznih občina Istre, ponajčeš iz mještane občine Dolina. Uzročnošću u sloganom slomili su strajkaši odpor gospode na magistratu koji su moralji popustiti da se sa strajkaši nagodili. Magistrat je morao povisiti vožnju za 16 po sto nad užliku cenu.

Svedenići sa bradom. Nekolicina svećenika Ibjuljana hiskupijo zamolio je dozvolu, da mogu nositi bradu t. j. da se nemoraju brijeti. Dokazali su, da im brijanje škodi zdravlju t. j. da im se britvom odra koža i truje krv. Takođe dobrodošlo je već do osam svećenika, a bili će s vremenom stalno i više.

Podpora ubogu mornarom. Tečajem ove godine imade se odati podrška dvojici ubogih mornara iz zaklade podpredstavnika Wüllersdorf-Urnair, u iznosu od 140 kruna svaka. — Pravno to imadu ubogi mornari, koji su oboljeli u vremenu službe te bijahu radu vojnike službe odpušteni.

Molbe za te podrške valju upraviti na kotarsko zapovjedništvo ratne mornarice u Trstu do 1. julija o. g. Molitoj mora dokazati da je bio odpušten iz službe radi bolesti zadobivenog tečajem službe i da je sironah, što do posvjedoci su svjedočom stromostava ili svjedočom obč. ureda.

Književnost i umjetnost.

Prihvili smo sa zahvalom: 1. Dinko Simunović: „Mrkodol“, sabrane pričevi, Redovito izdjeđe drživa „Hrvatski književnik“, knjiga prva, Cijena K 2—, Zagreb 1909.

2. „Vladina akcija za podigneće Dalmacije“, prikazana u pravom svjetlu. Napisao Mihal Jerinić, Beč 1909. Nakladom „Hrvatska korespondencija“, Cijena K 2—. Novci se salju: Upravi „Kontrolische Korrespondenz“ Beč. — Parlament.

Sveslavenska novinarska sveza ima dne 15. maja u Rijeci svoju osnovateljnu glavnu skupštinu.

Listrica uređničtvta.

Gosp. A. Vučić — Chicago (Amerika). Javite nam kada i koliko ste poslali još za D. sv. Č. i M., jer mi se ne sjeđamo da smo što prije primili, izim danas objavljene svete. Zivili Vi i ostali naši rođababi tam.

Preporučamo našim obiteljima Kolinsku cikoriju.

Prva slovenska narodna trgovina u Primorju

za svatim sljivovalima i dvokolicama, Cijeno umjerenio. — Prodaju se također na obroke.

Glavno zastupstvo gospodarskih strojova, štakeljaca, preša za grozdje, i drugih gospodarskih potrebitih prvo slovensko tvornice braće K. & R. Ježek, Blansko.

Preporučna so

JOSIP DEKLEVA

Gorica, Via Municipio br. 1.

Na zahtjev salje se nov slovenski članki franko.

STECKENPFERD-LILIENMILCH-SAPUN

Najblaži sapun za kožu
kao i proti pjegama.

Dobiya se posvuda!

GOTOVI KREBETI

iz crvenog plavina dobro punjeni, pokrivač ili podnja perača 180 cm. dug, 116 cm. široka K 10—, K 12—, K 15— i K 18—; 2 metra duga 120 cm. široka K 13—, K 15—, K 18—, i K 21—; jasuci 80 cm. dugi, 58 cm. široki, K 3—, K 350, i K 4—; 90 cm. dugi, i 70 cm. široki K 450 i 550.

Izradjuju se i po posebnoj mjeri, strunjajući na 3 dijela za 1 krevet po K 27—, boje K 33—. — Razrađile franko pouzećem od K 10—. — Zamjenju i vraćeno prijezne ako se poštarišna plat.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 933
pošta PILSEN, Česka.

Pazite na djecu!

Kad su vam ranjiva ili imadu krasten, crvenilo na koži ili bud kakove nečistoće na tijelu, upotrijebite izvrstan mast zakonom zaštićeni iz ljekarno Petić sada dr. B. Vouk — Zagreb. Djeluju i navješću, da svake vrsti rana (rozotine, ogrebine, opeklne itd.), kad prekomjernog znojenja noguh i tijela te nobi smjeli nijedna kuća biti bez glusovite.

masti za djecu.

Čuvajte se patovirina!

Cijena kutiji K — 60.

Dobiya se u svim ljekarnama.

Glavno skladiste:

Ljekarna PEĆIĆ sada dr. B. Vouk

ZAGREB.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Punatu.

Plovitbeni red

vrijedi od 20. travnja 1909. do oponiza.

Pruga: Rijeka-Punat.

svaki dan osim nedjelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	svaki dan osim nedjelje
prije podne				po podne
6.—	odl.	V PUNAT	doł.	4.50
6.15	dol.	Krk	odl.	4.35
5.26	dol.		dol.	4.26
6.10	dol.	Glavotok	odl.	3.40
6.15	dol.		dol.	3.35
6.45	dol.	Malinska	odl.	3.05
6.65	dol.		dol.	2.65
7.40	dol.	Omblaž	odl.	2.10
7.45	dol.		dol.	2.—
8.45	dol.	↓ RIJEKA	dol.	12.55

Pruga: Baška-Punat.

Utorki Četvrti Subotu	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Poned. Srijed. Petak
prije podne				po podne
8.45	odl.	↓ Buška	odl.	6.—
4.45	dol.	↓ Punat	odl.	5.—

Uvjetovalo pristajanje u Njivicama i Staroj Bakli.

Pruga: Rijeka-Rab-Nerezine.

utorak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	srijeda subota
prije podne				po podne
7.20	odl.	VRIJEKA	odl.	2.30
7.50	dol.	Opatija	odl.	2.—
8.—	odl.		odl.	1.50
9.20	dol.	Bell	odl.	12.30
9.50	dol.		odl.	12.20
10.20	dol.	Morag	odl.	11.30
10.50	dol.		odl.	11.20
11.—	dol.	Krk	odl.	10.45
11.10	dol.		odl.	10.30

Ravnateljstvo si pridržava pravo — prema okolnostima — promjenje plovitbenog reda.

Agencija na Rijeci kod L. Pakulića, Via Andrassy 25, FUNAT, dne 18. travnja 1909.

RAVNATELJSTVO

Cuveno ulje za sluh

nadijeljnika i fizika D-ra Schmidta i odstavljuje brzo i radikalno privremenu gluhost, odjedno zvono u ušima i zastavlju nagluhot. Dobija se po K 4 hore sa naputkom kako se upotrebljuje, kod ljekarnika

O. ZANETTI u TRSTU, Via Nuova 35.

Pozor!

50.000 para cipela.

4 para cipela samo za K 7—.

Radi obustave plaćanja nekojih većih tvornica, ovlašten sam jednu oveču zalihi cipela izpod cene. — Svakom čovjeku Šaljem 2 para mužkih i 2 para ženskih cipela na vrbcu iz crne ili žute kože sa čvrstim poplatima, moderne i elegantne mode točno po priposlanoj mjeri.

Sva 4 para stoje samo K 7—.

Razašilje pouzećem

L. Zweig's Schuh-Export

KRAKOV broj 95.

Promjona dozvoljena, a na zahtjev vraćam i novac.

OPĆINSKA ŠTEDIONICA

— u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA). —

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, podjamočenjem objeto kupne Imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamačuje uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama Štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmove, ekomptira mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske Štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

jelektričnim napojima, sastavljeni stroj, koji kod uloga, rečimo, aktimo (težak dizanje), napajanja, zelenja u vru, neutralizacije, glavobolje (migraine) kušanje erde, ubabobolje, muževanju, slabosti, stresu ruku i nogu, padavici (epilepsiju), mokrenju, pastelu, nujnosti, nevjeslosti, napuhajućem drijenju na tijelu, influencu ekspandaju, koja se uključuju u ruku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozorujem osobito p. n. obdinstvo na to, da moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltijskim, koji jo poradi svoga neuspojeda zahranjen u Njemačkoj, kao i u Austro-Ugarskoj, dokim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvezda R. B. br. 86967 usvojio se hvali i uživa vanrednu reputaciju prada izvrste i lječenja.

Poznato je, da lječnici kod navedenih bolesti visečkom elektroprivremenom tisak upotrebljuju ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazi i povremenom kroz telo prolazi, dokim naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvezde R. B. br. 86967, kako je još rečeno, unijerenjem načinom neprkodno na telo djeluje, što svakoga brže lječenje dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

Zahtjevajte lijepo uredjeni
cijenik sa kolendarom 1909.
„Narodne tiskare“ LAGIJA i DR., Pula.

○ ISTARSKA POSUJILNICA u PULI ○

Prima zadruge, koji uplađuju sadržajni dlelova jedan ili više po kruna z.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dan te plada od latoga 4%.

čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odzaka, a iznose od 1000 K ako se nije kod uloženja objavljano ustanovo vedi ili manji rok za odzak, uz odzak od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i sadužnico uz garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati posle podne; u nedjelju i blagdane zatvoreno.

Družvena pisarna i blagajna nalazi se u vilaio Carrara vlastita kuda (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO **BALKAN**

d. o. s. j. u TRSTU

RIVA GRUMULA broj 14.

Telofon 2160. Brzavi: BALKANSPEL.

Žiro-račun kod „JADRANSKE BANKE“ u Trstu.

Prima u svoje dobro uredjene magazine svaku vrstu gospodarskih proizvoda, daje na iste predujmeve a uz vrlo povoljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantnije. Isto tako kupuje i prodaje svaku vrstu robe po načelu i na račun svojih mušterija najpovoljnije. Otvara carinske kredite, oskrinjuje robu i daje zajmove na robu ležeću u javnim skladistima.

Oprema svaku vrstu posiljaka u svim pravcima, točno i brzo, obavlja reklamacije i daje svako strukovno razjašnjenje i uputu brzo i budavu.

Poslovno geslo :

• Uz mali dobitak, veliki promet, istodobno samo dobra roba.

Imati dobro iduće žepnu uru nije uvelika prička muzda. Ipak za one, koji trebaju žepnu uru, je to je uz danasnu prilično svaki koji praktično živi, ima samo takvu vrijednost, koja je doista pouzdana. Boško je na maloj ure, nego li takva koja nolje točno. Dobra i pouzdana ure čuva do steta i neugodnosti, netreba se bojati da će se nepotrebno vremena otamati potratiti. Rodita modi će se točno obdržavati.

Ako dakli trošiti takvu ure, to vam se najbolje prepariraju dobro poznate ure kao: ORIGINAL GLASHUTTE, SCHAFFHAUSEN, OMEGA, MOERI i ORIGINAL RONKOPATENT od zlata, srebra, nikela i ocjeli imade uvek veliki izbor na skidaju.

Ljudevit Malitzky, urar PULA, via Sergia 65.

Daje se eventualno i na obroćno odplađivanje! Veliki izbor svih drugih ure njihalica, budilica, brillante i optične stvari, i p-trebabilne za pušenje. Posto češće mjenjanju robu, to ne držim cjenika dosta je kod narudbe navesti vrst robe. Us dobro jamstvo i proporučku kojem stvari na izbor.

Najbolji uspjeh polučuje se oglašivanjem u

„NAŠOJ SLOGI“,

jer je razširena po svoj Istri, Goričkoj, Dalmaciji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini.

Molimo, da se kod narudbe pozovete na „Naš Slogu“.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Odlikovan sa 3 zlatne kolajne u Gorici godine 1891. 1894. 1899.

Čestna diploma i zlatna kolajna u Vidišu godine 1904.

Zlatnu kolajnu i zlatni krst u Blatu godine 1903.

Svićečarna na paru **J. Kopač, Gorica, ul. Sv. Antona br. 7.**

Preporuča preć svečenstvu, crkvenom starčinstvu, p. n. slavnom občinstvu svićeće iz priješnjeg pečelnoga voska. Kilogram po K 5.— Za priješnjost jamčim s K 2.000. Tamjan Myrrhae, Styrax, fitilja i stakla za vječno svjetlo po jestinjnoj cijeni. Gg. trgovcima preporučam svićeće za pogrebe, za božićno drvce, voštenu svjetlici i med najjeftinije vreti uz veoma niže cijene.

Zuti vosak kupujem u svakoj množini po najvišoj dnevnoj cijeni.

Na zahtjev žaljem olijenik franko.

Svi u krojački salon Zovića I. I.

Trgovina manufakturne robe i krojački salon

MARKO ZOVIĆ - PAZIN

Skladište odijela najmodernijeg kroja i sukna, kao i samog sukna za muške i ženske

uz tvorničke cijene.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zašto može Zović za 30% jestinije prodati Švački stroj?

Zato jer radi bez agenta!

Osm-godišnja garantija.

Konkurenca Isključena.

Brza, točna i solidna posluga.

NOVO: Prolećna i ljetna sezona!